

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

На місяць . — м. 50 ф.

„ 3 місяці 1 „ 50 ф.

(Ціна 1 прик. в таб. 5 ф.)

ЧАСОПИСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕЦЛЯРІ.

— ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ. —

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung

— in Wetzlar. —

Видає „Видавниче Товариство імени В. Грінченка“.

Ч. 88. (135).

Неділя, 16. грудня 1917.

Рік III.

РЕЗОЛЮЦІЯ ТРЕТЬОГО УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ЗІЗДУ В КИЇВІ.

В попередньому числі „Громадської Думки“ подано звідомлення про третій Український Військовий Зізд у Києві, з якого читачі довідалися про настрої наших українських воєнків. Сьогодні подаємо за київською „Новою Радою“, ч. 177, постанови цього Зізду, після яких можемо бачити, куди звернена воля українських воєнків і які їх домагання по всім нижче означеним питанням теперішньої хвили. Постанови про ці питання тут приводимо:

Про петербурзьке повстання. Заслухавши доклад про виступ більшовиків у Петербурзі та про зв'язані з ним події на Україні і стаючи на тій засаді, що влада має перейти до всієї революційної демократії, єдиним представником якої на Україні є Центральна Рада,—Зізд постановив боротися з домаганнями більшовиків про передачу влади на Україні Радам робітничих та солдатських депутатів. Що ж до подій по-за межами України, то зізд вважає, що центральна коаліційна влада, в складі якої мають силу буржуазні елементи, не може вважатися виразником волі і заступником інтересів трудової демократії, а через те і виступу більшовиків не можна вважати вчинком антидемократичним; тому зізд буде вживати всіх заходів, щоби військо з України та українські військові одиниці з фронту не посилались для боротьби з представниками інтересів трудового народу (з більшовиками. Ред.).

Про Установчу Раду. Визначити, що право на самоозначення народів мусить бути нічим не обмежено, що федерація народів Росії може утворитися тільки шляхом договору між суверенними націями і тому лише сам народ може визначити майбутню долю України,—Зізд доручає Генеральному Секретаріатові скликати суверенну Установчу Раду на основі всеобщого, рівного, безпосереднього, таємного і пропорційного голосування в етнографічних межах України. Установча Рада має ствердити демократично-республіканські форми правління на Україні, провести широку демократизацію політичного ладу та соціально-економічні реформи, а в першу чергу земельну.

Про владу на Україні. Для боротьби з анархією, яка може згубити Україну, Зізд домагається від Центральної Ради та Генерального Секретаріату, щоби вони, опираючись на революційне українське військо, взяли всю повноту влади на всій Україні до своїх рук і вжили рішучих заходів для з'єднання під своєю владою всієї української землі в її етнографічних межах.

Про штаб київської округи. Розглянувши справу з „Кравчим комітетом охорони революції на Україні“, Зізд рішуче протестує проти контр-революційних замірів штабу

Київської військової округи з Кірієнком та Квєцінським на чолі і голосно сповіщаючи всю озброєну українську революційну демократію про велику небезпеку, яка загрожувє революції на Україні, вимагає негайного змінення Кірієнка та Квєцінського з їхніх посад і призначення на ці посади людей за згодою Центральної Ради.

Про війну і мир. Всесвітню війну розпочали і тепер затягують імперіалісти з метою захватів на користь буржуазних класів. Кожен день війни наближає трудящий люд усіх націй до цілковитого знищення його живих економічних та культурних сил. Продовження війни викликає в країні голод та анархію і касує всі здобутки революції. Тому Третій Всеукраїнський Військовий Зізд постановив звернутися до Центральної Ради з такими дорученнями:

1) Щоби вона вплинула на російське Тимчасове Правительство, яке повинно виробити конкретні умови миру та оголосити їх;

2) щоби було вжито всіх заходів для негайного проголошення перемир'я між воюючими державами на всіх фронтах;

3) щоби такі ж заходи, незалежно від шляху дипломатичних переговорів, було зроблено для скликання мирової конференції представників трудящих мас всіх народів, які виявили бажання самоозначення;

4) щоби таємні договори було оголошено, а таємна дипломатія раз на завше скасована;

5) щоби на мировій конференції було ухвалено загальне роззброєння;

6) щоби було оголошено відповідь Тимчасового Правительства на домагання негайного миру.

Одночасно Центральна Рада, не дожидаючись відповіді Тимчасового Правительства, повинна взяти справу закінчення війни в свої руки, бо небезпечний час не жде, і коли інші правительства, під впливом своєї буржуазії, затягають це бойовисько, то представники трудового народу України власними руками повинні припинити дальший занепад свого народу.

Про смертну кару. Маючи на увазі, що смертна кара є ганебною спадщиною старого ладу, що цєю карою найбільше користувались кати народні для позбавлення життя борців за волю, і взагалі відкидаючи принцип карі на смерть,—Третій Всеукраїнський Військовий Зізд з обуренням повстає проти цього негідного вільного народу зв'язища і домагається його негайного скасування.

Про українізацію війська. Відкидаючи потребу існування старого війська і прямуючи до того, щоби воно було замінено народною міліцією, яка б стояла на сторожі інтересів трудового селянства та робітництва, а не була, як стало військо, сліпим знаряддям пануючих класів в їх шовіністично-імперіалістичних змаганнях; разом з тим вважаючи на сучасні обставини, коли такі сталі армії ще існують, зізд визнає потрібним, щоби вона були пе-

реформовані на національно-територіальній засаді, щоби не бути знаряддям винародовлення, і через те домагається ся негайного вилучення Українців на фронті та в тилу в окремі частини, а також українізації залог на території України.

В зв'язку з тими перешкодами, які чинить в справі українізації війська Тимчасове Правительство, зізд домагається ся, щоби цю справу було цілком передано в руки генерального секретаря військових справ, а також щоби по всіх українізованих дивізіях та при арміях призначено було Центральною Радою комісарів. Для того, щоби українізація могла провадитися планово і безупинно, щоби Українці-воєнки могли переводитися до своїх частин не тільки командами, а й поодинокі, зізд домагається ся негайного заведення українських полків та бригад.

Про українізацію Чорноморського флоту. Вважаючи на те, що Чорноморський флот має в своєму складі 80% Українців і знаходиться на територіальних водах України, зізд постановляє, щоби морська Генеральна Рада негайно приступила до українізації Чорноморського флоту і вжила для цього таких заходів:

1) коли кінчиться ся осіння кампанія Балтійського флоту і розпочнеть ся зимня кампанія, підчас якої оперативна діяльність флоту припиняється, було вжито заходів, щоби всі Українці Балтійського флоту підчас зимньої кампанії негайно були переведені в Чорноморський флот;

2) Чорноморський флот повинен від цієї пори поповнятися тільки Українцями.

Про демобілізацію. 1) Для справжньої охорони України підчас демобілізації та для найлегшого, найдешевшого і найскорішого переведення її, зізд вважає потрібним, від тепер починаючи, перевести всі українізовані частини війська на південно-західний фронт і вивести звідти та з території України всі російські військові частини.

2) Люде повинні увільнятися з війська по справедливості, вважаючи на старші роки, на стан здоров'я, умови служби, строк перебування в війську та на більшу користь для краю від найскорішого повороту їх до мирної праці вдома; увільнення повинно початися в першу чергу з фронту.

3) Для тої частини людей молодого віку, котрі повинні залишити ся в війську на деякий час, до майбутнього остаточного скасування сталого війська, для охорони інтересів Української Республіки, треба заздалегідь зробити все, щоби полегшити їм умови життя.

4) Для перевезки та переходу демобілізованих воєнків треба найскоріше поладити та пристосувати всі шляхи, як залізні так і шосейні та ґрунтові, для чого повинні бути використані всі обслуговуючі армію сили, наприклад залізничні, телеграфні та саперні.

5) Скрізь по дорозі увільнених треба поставити етапи, забезпечені

помешканнями, харчею, оджею та медичною і санітарною допомогою (лазіні, шпиталі, дезінфекційні камери), для чого треба доручити медико-санітарному відділові при Генеральному Комітетові використати всі належні сили й засоби, що є тепер в армії.

6) Морська Генеральна Рада повинна приготувати кораблі Чорноморського флоту для перевезки українського і загальноросійського демобілізованого війська з берегів Анатолії на Україну.

7) Всякий військовий реманент, як то—коні, вози, господарські машини, будови, знаряддя та приладдя ні в якому разі не повинні бути знівечені або розпродані на сторону, а даремно повинні перейти до рук трудящого люду через відповідні організації, для підмоги особливо тим, хто найбільш мав шкоди через війну.

Тогож 31. жовтня коло 4. годин дня Третій Всеукраїнський Військовий Зізд закінчено, але більшість делегатів ще кілька днів були в Києві, вважаючи на бурхливий час, коли люде тут були потрібні, а почасти й тому, що залізницею з Києва майже не можна було виїхати.

(„Нова Рада“).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ.

Горожанська війна в Києві.

Ще немає певних звідомлень про горожанську війну в Росії й на Україні з останніх днів нової революції. Про події в Києві з останніх днів місяця жовтня і перших днів листопаду (ст. ст.) приносять деякі вісті київської часописі „Робітнича Газета“ і „Нова Рада“. З тих вісток видно, що між більшовиками й Українцями з одного боку і меншовиками, казакми та ріжними московськими центральстами (між якими—конкері і чехословаки) з другого боку—відбували ся в Києві справжні зав'язі бої, як на позиціях. З обох сторін падали жертви, брали в полон, заключували „перемир'я“, обмінювались полоненими, знов бились, здавались на капітуляцію...

Ось кілька вісток з тих днів у Києві:

Київ переживає тривожні, трагічні дні. В ріжних місцях города йде стрілянина, скрізь розставлені караули військових частей, прапорщиків і конкерів, по вулицях носять ся автомобілі-грузовики з військовими патрулями, з кулеметами. Скрізь нервою приготування до рішучої хвилини...

Штаб Київської Округи мобілізує всі свої сили...

І вже розпочав справжнє абройне наступання проти „внутрішнього ворога“, що ніби то засів в арсеналі. Вчора цілий день по распоряд-

женню Штаба обстрілювано арсенал, де окружено кількості робітників і солдатів, які енергійно одстрілюють ся. Є багато вбитих і поранених з одної і другої сторони. Біж іде. Почали стріляти з гармат.

Бомбардування Києва. Снарядами, випущеними тяжкою артилерією з полігона розвалено будинок Константиновської юнкерської школи, після чого юнкери вдали ся.

Делегація чехо-словаків. Вечером до Ц. Р. з'явилася делегація чехо-словаків, яка просила з'ясувати їй, для чого її сюди викликала військова влада і хто тут ворог? Викликано їх ніби для охорони складів, а тут почали вживати їхньої сили проти робітників і солдатів. Далі, після відповідного в'яснення делегації становища, чехо-словаки висловили своє глибоке співчуття українському народові і запевняли, що ні в якому разі не дадуть ся на провокацію і не будуть вмішувати ся у внутрішню політичну боротьбу в Росії. Чехо-Слов. комітет с.-д. випустив відповідну відовду до своїх товаришів воєні.

Обеззброєння чехо-слов отряду. Вночі о 12. годині біля Ц. Ради козаками 1-го Укр. полку була затримана чехо-словацька частина, що йшла з ниву Фундуклеївської вулиці. Частина без бою вдала зброю (72 винтовки) й патрони. Чехо-словаки везли двох товаришів, забитих під час дневної перепалки на Хрещатику. Посилалась частина, очевидно, не для „охорони складів“...

Окопи біля Військового Комітету і Центральної Ради. Вночі на Гимназичній вулиці біля Генер. Військового Комітету і на Володимирській вулиці, біля Центральної Ради, перекопано вулиці окопами й забарикадовано. Розставлено також кулемети.

«Робітн. Газ.» ч. 171.

Та тепер у Києві й на Україні приходять до спокою під міцною владою Українськ. Центр. Ради й Генерального Секретаріату.

Козаки признають самоозначення України.

Після побіди Українців у Києві над штабом і вірними йому козаками та військами, козаки вислали до Центральної Ради делегацію з заявою, що вони не мають на меті заважати самоозначуванню українського народу і що вони „признають“ Центральну Раду найвищою владою на Україні і просять не перешкоджати їм вільно виїхати з Києва та України до Новочеркаська й інших козацьких міст.

Мабуть круто прийшло ся козакам, коли вони так скоро змінили свою постанову на всерос. козацьким з'їзді в Києві захотіти всю власть на Україні в свої руки й злігквудувати український рух.

Тепер відбувається ся „евакуація“ козаків з Києва.

Разом з козаками виїжджають з Києва юнкери київських шкіл, котрі обороняли штаб і, побіти українськими військами, „признали“ право на самоозначення Українців і, як і козаки, попросили дати їм вільний виїзд з Києва.

Український полк георгієвських кавалерів.

З „Нової Ради“ від 7. листопада довідуюсь, що в Києві сформувався полк георгієвських кавалерів і визнає себе українським полком. Полк звернувся до III всеукраїнського військового з'їзду з заявою, що він хоче називати ся полком імені Івана Богуня і просить з'їзд його підтримати.

(Роб. Газета).

Благословенне Лаври.

Київ-Печерська Лавра дала своє благословенне — образ усупенія Божої Матері — першому українському запасному полкові.

Лаврський протврей з хором і корогвами випровадив образ аж до штабу полка, де одслужено молебінь.

«Роб. Газ»

Українці за перемирря.

З Роттердаму доносять до „Фоссіме Цайтунг“: Daily Chronicle сповіщає в Петрограді, що Українська (Мала) Рада заявила ся за безпосередній мир 29 голосами проти 8.

[Генер. Анцайгер 12. грудня рано].

Українське військо і участь України в переговорах.

Троцький заявив в розмові з Криленком, що є можливість перевести українське військо на швидко-західний фронт з порученням боронити цей фронт, оскільки положення і труднощі перевозу дозволять на це перевезення. Українські фронтові організації зобов'язують ся спонукати українських солдатів боронити фронту доти, доки правительтво не заключить миру. Один представник Українець, удасть ся, як депутат, до головної кватери, а другий представник України буде брати участь в мирових переговорах.

(Франкф. Цайт. з 12. груд. пол.)

Розв'язання польської справи з поділом Галичини(?).

Берлінський „Ген. Анцайгер“ доносить: У віденських дипломатичних колах удержується поголобка, що в польській справі запалі нові рішення. Після них намічена унія (союз) Австро-Угорщини з Польщею. Галичина (?) має лишити ся при Австрії, але край цей має бути поділений і є на думці утворити новий коронний край східної Галичини з огляду на українську більшість тамошнього населення.

Генер. Анцайгер 12. грудня веч.

Заява Троцького Україні.

З Амстердаму пишуть до „Фоссіме Цайтунг“. Троцький заявив телеграфічно Криленкові, що Росія готова дати Україні цілковиту свободу. Троцький заявив далі, що він має в руках документи, які доказують, що Калєдин замішаний в монархістичний заговор, заснований Пуришкевичом. Криленко признав, щоби козаків задержати на фронті. Троцький сповістив Укр. Раду, щоби зробила все потрібне для негайного виступлення проти козаків. Це є питання життя революції. Він говорив, що Росія готова признати Україні вповні цілковите самоозначення.

(«Фоссіме Цайт.», 12. грудня рано.)

Деклярація Стешенка.

Як доносить „Рус. Сл.“ з 26/X з Києва під датою 25/X, генеральний секретар для справ просвіти Стешенко закликав до себе для офіційного познайомлення начальників усіх середніх і вищих шкіл Києва та звернувся до них з промовою, в котрій між иншим заявив: Здобутками автономії України користуватимуть ся всі народи, що живуть на її території. Але український народ мусить забезпечити свої права яко державний господар своєї землі. На підставі того всі школи на Україні не можуть обходити ся без знання того народу, котрий є державним на українській території, без знання мови, історії, географії й літератури то-

го державного народу. Тому українознавство мусить бути признане обов'язковим в усіх повноправних школах на Україні. Далі Стешенко заявив, що нова влада буде гуманною, але виступів офіційальних осіб проти нового ладу не допустить і поведе рішучу й непохитну акцію. Хто приятель народу й хоче працювати для його добра в напрямі його ідеалів, той може вести свою роботу в контактї з Генеральним Секретарством просвіти. А хто не бажає признавати принципів, указаних у промові генерального секретаря, тим не подорозї з новою владою на Україні. Хай такі особи шукають поля для своєї діяльності на инших місцї.

(В. С. В. У.)

Жертва херсонських селян.

Рада селянських депутатів херсонського повіту прислала 2000 карбованців на підмогу Центральної Раді, обіцяючи невдовзі надіслати ще 8000 карб.

Темнота на селі.

Недавно мені довело ся бути в одному селі Черкаського повіту на Київщині, і чого я там не наслушав ся од громадян того села!

Якраз у той час рознесені були по хатах квиточки задля якогось голосування. Як розносив ті квиточки десятицький, то люде питали його, для чого вони, а що він і сам не знав для чого і як їм сказати, то видумував: одному сказав, що це для того, щоби швидче скінчить війну, — ідіть та кидайте квиток у ящик № 1; другому сказав: це для того, щоби привезли у наше село хлба і краму по дешевій ціні — ідіть та кидайте квиток у ящик № 1; третьому сказав, що й сам не знає, для чого, а кидати казав у той же ящик, бо туди кидають усі багаті люде, а вони краще знають про це діло; як що у призначений день не подадуть до ящика квитка, то доведеть ся їхати у Черкаси і там кидати.

Настав той день, що треба було кидати квитки у ящики, і кожен громадянин та громадянка поспішили подати квиток у який попало ящик, аби не довело ся їхати у Черкаси з ним.

Салдат А. Шморгул.

(„Нова Рада“, ч 178).

З РОСІЙСЬКОГО ЖИТТЯ.

Найважнішою подією сучасної хвилі в Росії є скликання Установчих Зборів на 11. грудня н. ст., значить на минулий вівторок. Ці збори відбуватимуть ся в Петрограді в Таврійській палаті, яку наскоро відновляють. Частина членів Установчих Зборів вже наспіла до Петрограду і відбуває свої партійні зібрання. Поки що зібрали ся представники партій на окрему конференцію, щоби установити програму (денний порядок) першого засідання. Міністерства, які припинили свою діяльність через штраф урядників, підняли її наново. Представники союзників зїжджають ся з Києва, щоби бути присутніми на Зборах.

Зі скликанням Установчих Зборів рішати ся справа про завішення зброї. Правительтво Ленїна хоче предложити це питання Установчим Зборам, щоби скинути з себе відповідальність за цю історичну подію в Росії й усунути його рішенням всі сумніви, що мир є бажанням усього народу, не тільки його партії.

До правности Зборів потрібно 400 членів, яких поки що ще немає в Петрограді. Майже 150 вислїдів виборів ще невідомі; наспіло щойно 100 послів. Між послами, вибраними з Саратовя, є Керенський, далі з Петрограду вибрані провідники кадєтів Мілюков і Родічев, та провідник революціонерів Чернов. Перевага мабуть буде по стороні большевиків. До них прилучаєть ся новоутворена соціалдемократична партія зєдинених інтернаціоналістів, до якої пристали з давніх меншевиків Аксельрод, Мартов, Мартинюк, а з большевиків — Горький і сторонники його часопису „Новая Жизнь“. На чолі меншевиків, противних большевикам, стоять далі Чхеїдзе, Церетелї і Скобелєв.

Рада народніх комісарів, себто правительтво Ленїна, прийшла до свідомости, що воно не може устояти ся без співробітництва інтелігенції. Тому воно зєднало собі інтелігентні елементи лівого крила соціалреволюціонерів і інтернаціоналістів проти державних урядників. Часопись Горького „Новая Жизнь“, спізнавши, що перевага буде без сумніву по боці большевиків, обстоює за збірне радикально-соціалістичне правительтво під проводом Ленїна, яке постановлять либонь Установчі Збори.

За цей час переговори на фронті не ведуть ся: вони перервані до 12. грудня. Комісар заграничних справ Троцький вислав дня 7. грудня урядове письмо послам Англії, Франції, Америки, Італії, Китаю, Японії, Румунії, Бельгії й Сербії, в яким повідомляє про хід російськонимецьких переговорів і про перевзу до 12. грудня. Він звертає увагу, що до сього часу минув один місяць, від коли перший раз Росія заявила ся за переговорами і цей місяць вистарчає, щоби союзники виложили своє становище що до мирових переговорів та відповіли: так або ні! Як вони скажуть — ні, то нехай явно виложать, за які ціли Европа має проливати кров четвертий рік війни.

Багато шуму в Європі наробила погроза большевицької часопису „Правда“, яка заповіла знесення всіх довгів Росії та ревізію всіх концесій союзників в Росії, що захопили ними простір більший від європейської Росії. Цілий антант затремтів на конференції в Парижі. Америка остерігала союзників, щоби вони не визивали (провокували) Росії, бо вона проголосить банкруцтво і це буде катастрофою для антанту, тільки як програма війни. І це мабуть помогло. Посли антанту стали зближати ся до правительства Ленїна, та воно оголосило, що поки що не було ще ніякого проголошення в справі неважности заграничних позичок. Однак воно має в руках цей батіг на союзників і на випадок їх ворожости до миру — готове ударити ним їх по голові. Правно неважність довгів признавалася би після амстердамських часописей тоді, коли би Росія розпала ся на самостійні малі держави. Перед Росією стоїть питання, чи платити 50 мільярдів Франції довгу і один мільярд рублів проценту річно, чи краще проголосити розпад Росії на національні держави.

Новий селянський зїзд в Петрограді заявив ся великою більшістю за програмою большевиків, себто за поділом землі, роззброєнням, демобілізацією і негайним заключенням миру.

Правительтво оголосило 9. грудня, що вся земля з будинками і движимостями є національним добром і переходить на власність держави. Пряватне посягання на землю, на хати великих власників не дозволене. Правительтво прагає, що ці посілости належать до народу і в інтересі селян є положити кінець спустошенням і грабункам на цих маєтках. Від себе

додам, що правительство в Росії, як на Україні, хоче в цей спосіб хоронити ці маєтки перед вруйнуванням з боку невідповідальних банд всьляких втікачів з фронту.

— Серед поневодених народів в Росії появили ся автономічні стремління слідом за Фінляндією, Україною, Кавказом, Сибіром, союзом козацьких областей, Естонією, серед Кримських татарів, приволжських татарів в союзі з Башкірами і серед туранських народів з Бухарою і Хівою та в Бесарабії. Приволжські Татари з Башкірами проголосили за радою оренбурського гарнізону незалежність областей Оренбурга, Уфі, Пермі і Самари. Дня 22. грудня мають відкрити ся Установчі Збори Татарів і Башкірів в Оренбурзі. На чолі туранських народів станула Бухара і Хіва і обстоює за федерацією туранських племен в Туркестані, яка увійде в склад російської федеративної республіки. Конгрес кримських Татарів в Бахчисараю проголосив торжественно Крим автономічним ханатом. Представники Української Центральної Ради заявили, що Рада признає новий ханат і аложели Татарам привіти від України. В Севастополі зав'язав ся всеросійський союз, аложений здебільшого з матросів—Великоросів Чорноморської флотії, проти цієї постанови Кримських Татарів.

— Фінляндія на основі рішення фінляндського Сейму проголосила свою незалежність на основі 38. параграфу конституції з 1772. року, з якого суверенність переходить на Сейм, а виконавчою властю являють ся Сенат. Проголошено цей акт на основі самоозначення народів. Росія, яка стратила в особі царя великого князя Фінляндії, що вважав Фінляндію в Росію; немає тепер правительства, яке признавало би Фінляндію своєю верховною властю. Союз корабельних капітанів в Гельсінфорсі установив хоругву незалежної Фінляндії; вона має червоне тло (фон), на яким є жовтий хрест, з дев'ятьма білими звіздами на лівім полі. Російські поштові марки вступлено фінляндськими вже 15. жовтня.

— Засоби поживи в Петрограді зростають в кождим днем. Останніми днями наспило до його 60—70 вагонів збіжжя. Відділ для доставки харчевих засобів оповіщає, що денний привіз переростає один мільон кілограмів. Як би належати обмеження хліба на 400 грам., то денно зужиток хліба потребує 900.000 кгр. муки. Комісар доставки харчів з Тобольська сповіщає, що Сибір справді цього року мав знаменитий урожай збіжжя, як це доносить б. міністер Прокопович. Решта потрібного для Сибіру хліба вносьть 9 мільонів тоннів, себто 9 мільярдів кгр. Примінено негайні способи для приведення порядку в довозі харчів з Тобольська до Москви.

Доставка харчів на південно-західній українській фронт поправляється. В останніх 3 днях прийшли великі посилки з Кубанської області і з Таврії. З донської області відійшло сюди 25.000 солдатів. На цім фронті стоять українські війська, тому вислають їм харчі українські землі.

— Захованне союзників Росії (антанту) дуже загадково. Консули Франції, Англії, Італії, Швейцарії, Греції, Португалії й Персії збрали ся в Києві на нараду, як би запобігти погрому на своїх підданих з боку російської юрби. Вони зажадали від військового відділу збройної сторони для консулярних урядів і заграничних заведень.

Французька, англійська й американська дипломатія робила всі спроби, з понуки російського посла Набокова в Лондоні, щоби Україну, найсильніший чужеплемінний нарід, змобілізувати проти Росії.

Вони мали привести до помирнення Українців з Каледином, щоби повалити правительство большевиків і в цей спосіб Росію привернути до дальшого ведення війни. Вони старують ся крім сього зднати собі соціалістів, ворожих большевикам, та порушити їх до боротьби на півночі проти мирових переговорів. Цей згода союз України з Каледином і з меншевиками видається нам неоправданим, бо як раз меншевики і Каледин є завзятими ворогами визволення і самоозначення поневодених народів, за яке стоїть Україна на чолі всіх чужеплемінних націй в Росії.

З другого боку заявили союзники принципіальну свою згоду з відкриттям переговорів в справі завершення зброї не тільки на російським фронті, але з виглядом на західний фронт, тільки під умовою, що Росіяне не опустять фронту ні на одну версту і не будуть доставляти харчів Німеччині. Японія заявила через свого посла, що вона не має наміру видати Росії війни і що між Англією й Японією немає угоди, що вона видала б Росії війну, як би Росія заключила окремих мир з Німеччиною. Франція признала Росії право вести переговори в справі завершення зброї й миру і дасть свою заяву в парламенті. Тимчасом англійський посол Бюкенен мав бесіду перед представниками російської преси проти ведення мирових переговорів з Німеччиною. Та тут перший раз офіційний англійський дипломат обмірковує можливість мирових переговорів. Він говорив, що Росіяне повинні тільки тоді заключити перемир'я, як буде міцне правительство, тоді й Англія готова говорити про можливі умови миру.

А за той час Японці обсадили Владивосток, ніби будувати пристань для сибірської залізниці, а Китайці Харбін. Побачимо, що скаже антант, як Установчі Збори заявлять ся за миром і за веденням переговорів.

— Каледин ув'язнив новочеркаську Рату робоч. і салд. і рушив своїми відділами проти висланого війська большевиків. Коло Вілгороду розбито його „ударні“ батальйони, а йому йдуть на поміч запасні відділи. Він мав 4000 людей, озброєних машинними скорострілами. Відділ чорноморської флотії вїхав на Азовське море торпедовими суднами, а Каледин запротестував, щоби Чорноморська флота мішала ся в справі Донецчини.

— На Сибір до Тобольська вислано червону гвардію пильнувати царя з родиною, та правительство Сибіру мало запротестувати проти цього. Між Румунами й Росіянами зростає ворожнеча; салдати в Румунії числено опускають фронт. На місце Криленка, проти якого піднесено заміти з боку селянської Ради, настановлено головним командуючим Щербачева, який знаходить ся на південнім фронті. Він має вести переговори в справі тріакового перемир'я на російським фронті з Німеччиною в присутності представника України.

II.

Мирова політика большевиків.

„Daily News“ сповіщає з Петрограду до Берну: Дня 4. грудня Троцький подавав звідомлення перед зібраним народом в цирку „Модерн“ про діяльність народнього правительства. Він виказав, що головною загадкою (проблемою) краю від вісьмох місяців є мир. До осягнення цієї ціли усунуно правительство буржуазії і Керенського. Першим обов'язком є предложение завершення зброї на всіх фронтах для привернення миру на основі російської формули, після якої кожний нарід має порішити плесбическим (народнім голосуванням)

до якого краю він має належати. Троцький зауважив, що большевики мали перше небагато прихильників, тепер мають за собою цілу Росію за виїмком партії свободи, партії кадетів, які є найбільшими ворогами свободи. Він обговорював відносини Росії до союзників, причім зауважив, що Керенський говорив до їх, як слуга до пана, а тепер побачать союзники, що вони мусять відноситись до російського народу, як до рівноградного собі народу.

Франк. Цайт. 10. грудня веч.

Коли Росія може не платити довгів?

З Амстердаму доносить „Альгемайн Гандельблат“, що анульованне (знесення) заграничного російського догву має на цілі захопити малий оцдажений капітал Франції проти ведення війни з боку антанту й уважє цей спосіб тільки часовим (хвилевим способом). Власникам російських вартісних паперів грозить велика небезпека через те, що Росія може розв'язати ся на кілька держав (як Україна, Московщина, Фінляндія, Кавказ і Сибір), які можуть не признати догву старої держави і можуть його не платити.

Франк. Цайт. 10. грудня веч.

Вісти зі світа.

СПРАВА ВИБОРЧОЇ РЕФОРМИ ДО СЕЙМУ В ПРУСАХ.

З Берліну доносить „Генераль-Анцайгер“ 12. грудня рано: Палата пруського Сейму скінчила перше читанне проєкту виборчої реформи на основі загального голосування і віддала його до розгляду комісії зложеної з 35 членів на основі дискусії в Сеймі.

Генер. Анцайгер.

МИРОВА НАГОРОДА НОБЕЛЯ 1917 Р.

Норвежський комітет, який рішає про розділення нагороди Нобеля за працю для миру, дістав предложение від норвежської соціал-демократичної сторони сьогорічну нагороду Нобеля за мир дати Леніну й Троцькому. Предсідатель комітету відповів на це предложение, що воно наспило записано. В дійсности мусить ся назвати кандидатів на кожний рік перед днем 2. лютого. Він звернув увагу, що не можна ще мати докладного поняття про теперішнє положення в Росії. Як би теперішньому правительству вдалось привернути мир і порядок, то буде відповідним предложити внесення дати нагороду Нобеля Леніну й Троцькому у найближчим році. Нагороду Нобеля в справі миру, яку дасть ся що року 10. грудня, в день смерті Альфреда Нобеля, фундатора, винахідника динаміту,—не признано від початку війни нікому.

(Генер. Анц. в 7. грудня веч.)

З Христіанії доносить „Генераль-Анцайгер“ 12. грудня рано: Норвежський комітет Нобеля признав мирову нагороду за 1917, на яку предложено Леніну й Троцькому—міжнародному комітету „Червоного Хреста“ в Женеві, заслуженого для полонених у війні.

РУМУНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ЗА ПЕРЕГОВОРАМИ.

„Daily Chronicle“ доносить із швейцарської границі: В Ясах раді від минулого понеділка парламент Румунії. Відділ заавив ся за веденням переговорів в справі завершення зброї й миру. Числять ся з уступленням кабінету й короля Фердинанда в користь сина Карла.

[Франкфур. Цайтунг в 10. груд. веч.]

САМОВІЛЛЕ І ВАЖАННЯ АМЕРИКИ.

З Женеві доносять „Франкф. Нахріхтен“ 12. грудня рано: Президент Вільзон видав розпорядок, на основі якого всі 320 кораблів нейтральних, які були в американських пристанях, забірає Америка в посідання. Далі Америка має намір предложити атантові, щоби начальну команду над військом антанту в Європі передано американському генералові і це має бути умова американської висилки військ до Європи. Причиною подаєть ся це, що між Англією й Францією є неоднозгідні погляди і суперечки.

Франк. Нахріхт.

ВЕЛИКА КАТАСТРОФА В ГАЛІ-ФАКС.

З Амстердаму доносить до „Франкфуртер Цайтунг“ 15. грудня рано: Вибухла страшна катастрофа в Галіфакс в Канаді, яка знищила половину міста через вибух. Канадський президент міністрів сповіщає телеграфічно, що поверх 10.000 мешканців погибло або ранено 27.000 лишило ся без даху над головою.

З Берліну подають „Франкфуртер Нахріхтен“ 10. грудня веч: Англійські часописі пишуть: Поліція зловила на площі вилудування кораблів в Бельфаст двох хлопців, які привезли чемадон з динамітом зі Шкоції до Англії. Ув'язнені належать до групи загвоірників гр. Марквичевої. В цей спосіб мали попасти на слід великого заговору, який мав доставляти вибухові матеріали до Ірландії, від якої можна сподівати ся найгірших плянів перевороту.

Франк. Нахріхт.

ПРИЧИНИ ПОРТУГАЛЬСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

„Генераль Анцайгер“ 13. грудня веч. подає вість з Мадриду: В політичних кругах Іспанії говорять, що причиною революції в Португалії є опір народу проти висилки нових військ до війни. Португалія не хоче далі вововати по стороні антанту „за свободу і цивілізацію“, яку несе Англія.

З Женеві доносить „Франкфуртер Нахріхтен“ 12. грудня рано: Нове революційне правительство проголосило обложений став в Португалії і наказало арештувати міністра війни, генеральний штаб і міністра фінансів. Далі проголосило правительство розв'язанне парламенту. Візвало президента уступити зі становища, а тому, що він відмовляв ся—уважати його ув'язненням. Тепер відновлено спокій, та в розрухах зранено 500, а вбито 100 людей.

Франк. Нахріхт.

ВІЙНА БЕСІДАМИ.

По боці антанту опріч великої боротьби, де гинуть мільони, ведеть ся війна бесідами проти осередніх держав. Такі бесіди мав Вільзон, Асквіт, Бонар Ляв, Орлядо в Італії та Клемансо у Франції. Всі вони говорять про мир, але для його проголосують дальшу війну.—Таким робом по боці антанту мир має зовсім неприхильних собі оборонців з облудним лицем.

II.

АНГЛІЙСЬКА ВИБОРЧА РЕФОРМА.

З Лондону доносять: В парламенті прийнято в третім читанні предложение виборчої реформи. Через цей новий закон одержують майже всі мушчини, які покінчили 21 рік життя, всі салдати й моряки, почавши від 19. року, крім сього жінки від 30. року—право голосування при виборах. Поділ на виборчі округи амінено після основи означеного числа населення.

(Франк. Цайт. 8. грудня веч.)

ВОЄННІ КОШТИ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Американський скарбовий уряд доносить до Цюриху урядове обчислення воєнних коштів до 1. серпня 1917 р. в таких державах: Англія 26.705. мільонів доларів, Франція 16.530, Росія 14.250, Італія 5050, сполуч. Держави 1629, інші союзники 3250. Разом антант має 67.414 мільонів доларів. Німеччина вложила у війну 19.750, Австро-Угорщина 9.700, Болгарія й Туреччина 1450. Разом кошти війни почвирного союзу осередніх держав виносять 30.900 мільонів доларів.

(Франк. Цайт. 8. грудня веч.)

ВІЙНА.

(Зайдомлення осередніх держав).

На східній фронті дня 12. грудня по перерві від 7. грудня наспіла до Береста-Литовського російська делегація для переговорів в справі тріакого перемир'я. Найближче засідання мало бути 13. грудня.

На західній фронті з боку Англії почала ся 12. грудня збільшена діяльність артилерії проти німецьких ліній в околиці Діксмюде та коло залізничі Іперн-Рулер.

Німці обложили бомбами табори під Іперн і військові склади коло Дюнкірхен, Ельвердінген, Понерінге та Фурн. На захід від Камбре відібрали німецькі війська близько 600 метрів землі, полонили 6 офіцерів та 74 англійських солдатів у полон і забрали 4 скорострільні і 3 міномети. На фронті коло Камбре дня 13. грудня почав ся нагальний вогонь.

На італійській фронті вивалили сніги та насили мряки з венецьких гір і перешкодили діяльності в цій місцевості. Тамчасом в країні гір Мелетта війська коирада Гецендорфа полонили після чотирьохдвеної борби 639 офіцерів і поверх 16.000 італійських солдатів та здобули 93 гармати, 233 скорострільні, 81 міномет і багато воєнного матеріалу.

На палестинській фронті вдало ся Англіїям зневолити Турків опустити Єрусалим, якого, з огляду на святість місця, не хотіли виставити на боротьбу і знищення. Англіїці під проводом ген. Allenby увійшли з Італійцями до міста дня 10. грудня.

На морі близько норвежських берегів чули одногодинну канонаду, де мабуть була сутичка між Англіїцями і Німцями 12. грудня. Того самого дня ранком німецькі легкі судна під проводом капітана Гейнеке дійшли до устя річки Туле і затопили 2 великі пароходи і 2 зоружені патрульні судна з торговельної флотії.

3 таборового життя.

Вибори. Протягом останніх днів по всіх виборчих округах відбували ся передвиборчі зібрання й наради, читано реферати про вибори загалом, пояснювано про значіння виборів до Народної Ради та виставляти ся і обговорювали ся кандидатури на послів до Народної Ради, яких треба на сей раз до-вибрати 9 чоловік. В п'ятницю, 14. грудня, розпочало ся голосування в день від 1—3 і ввечері від 1/2 8—1/2 10.

На другий день, у суботу вранці, став відомим вислід виборів. Від I округу до Народної Ради вибрано тт. Вах-ра, Волошима і Салі-на; від II.—т. Ланч-го і від IV.—т. Біличка, Синиц-на і Баб-ча. Наслідком того, що при голосуванні в III. і IV. округах голоси поділили ся, прийде в сих округах до т'єнішого голосування для вибора двох чоловік, по одному від кожної округи,

яке відбудеть ся в неділю, 16. грудня, від 1—4 год. після полудня.

Приклад Зальцведельців. 12. грудня до нашого табору приїхали три співаки з зальцведельського табору, між ними відомий наш бандурист т. Д. Щербина.

Т-во „Січ“. В четвер, 13. грудня, відбули ся чергові збори Т-ва „Січ“. По прийняттю нових членів обговорювалася справа вибору нової отаманної старшини, при чім виявилось, що статут досі ще не надрукований; розвинулась була дискусія—чи переводити вибори, не чекаючи статута, чи відкласти вибори; нарешті постановили вибори почати слідууючого четверга незалежно від того, чи буде статут готовий, чи ні, а в середу скликати передвиборче зібрання.

Після обговорення біжучих справ присутніми товаришами проспівано: „Засвістали козаченьки“ і „Заповіт“ Т. Шевченка, а потім прибувший з Зальцведеля бандурист т. Щербина проспівав з бандурою декілька дум і пісень. Присутні товариші були захоплені грою на бандурі і вітали бандуриста громом оплесків.

Наприкінці проспівали „Ще не вмерла Україна“ і збори були зачинені.

С. Д-в.

ЖЕРТВИ.

На Українській Національній Фонд.

- Ком. Bad Orb. № 1078.—17 м. 96 ф.
Westfalen. 50 ф.
Friedberg гурток „Підпора“ 14 м. 02 ф.

На українську школу імені вецлярського табору.

- Ком. Weilmünster. Іван Корнійок—30 ф., Петро Омельченко—20 ф., Євдокієнко—10 ф., Волод. Касянів—40 ф. Разом . . . 1 м. 10 ф.
Ком. Mausmühle Федір Конопельник 1 м.
Ком. Westfalen. 80 м.
Ehringshausen. 50 ф.
Michelbach Hütte . . . 1 м.
Delkenheim т.т. Г. Т.—50 ф.
В. М.—10 ф., і І. О.—5 ф. Разом . . . 65 ф.
Ком. Bierstein. І. Т. . . . 20 ф.
Braunfels. 10 м. 43 ф.

На будову пам'ятника помер. тов.

- Крупенко—50 ф., Подоляк—50 ф., Павлишин—50 ф., Казіміров—50 ф., Соломяник—50 ф., Тальга—50 ф., Гриценко—50 ф., Віслов—50 ф., Гривів—50 ф., Уліч—50 ф., Капко—50 ф., і Матвієнко—50 ф. Разом . . . 6 мар.

- Ком. Maxsain 1 мар.
Січовики 5 бл. 2 бар.—13 м. 66 ф.
Від т. Лямпрехина 6 бл.—50 ф.
Від т.т. VII бльока—15 м. 50 ф.
Ком. Offenthass. 50 ф.
Magdeburg. 3 м.

На видавничі т-во ім. В. Грінченка.

- Ком. Bad Orb. № 1078—2 м.
Bremke. 25 ф.

На Т-во „Воля“.

- Ком. Maxsain 1 м.
Westfalen 4 м. 50 ф.

На т-во „Січ“:

- Ком. Schwalbach Гриць Жирний—1 м.

На Запомоговий Комітет.

- Ком. Michelbach Hütte . . . 2 м.
Almerfeld № 1548.—8 м. 36 ф.

На ушаковку бібліотеки т-ва „Самост. Україна“

- Ком. Michelbach Hütte . . . 1 м.
Hofheim, № 2750 . . . 1 м.
Hattersheim 2 м.
Fabrik Okrifte 2 м.
Kom. Hanau. 2 м. 45 ф.

На хорих в лазареті.

- Ком. Weilmünster Дмитро Траченко 60 ф.
Kom. Westfalen 50 ф.
Klein Gerau 6 м.
Michelbach Hütte . . . 50 ф.

Пожертвовано січовиками в місяці листопаді:

- На школу ім. вецлярського табору 32 м. 05 ф.
На Українській Національній Фонд 23 м. 50 ф.

Скарбник Бортияк.

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ „ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ“.

Одержані гроші на часопис і книжки від таких робітнич. команд і т.т.:

- Gem. Frauenstein 1 м., Kom. Weilmünster № 1603—2 м. 90 ф., Nauborn 4 м. 80 ф., G-de Gelnhausen—1 м., Worms—16 м. 50 ф., Klein-Gerau 6 м. 65 ф., Kolbacher-Mühle 1 м., Deutsche Signalwerke Bruchsal № 1731—40 ф., Oberkwenbach 2 м. 20 ф., Stockhausen 1 м. 20 ф., Langenei 40 ф., Schlosborn—1 м. 10 ф., Nackel i.M. 80 ф., K-do Frischborn—3 м. 20 ф., Forothaus № 3878—1 м. 50 ф., Rothenmoor 1 м. 50 ф., Damerow 1 м. 20 ф., K. G. Lager Gardelegen 1 м. 20 ф., Birstadt 50 ф., Nannheim 1 м., Wallmerod 1 м., Ober-Filrshheim 1 м. 20 ф., K-do Holzappeler-Nütte 3 м., Siegen 80 ф., Folkriehghausen 50 ф., Hirstein 1 м., Kaltenholzhausen 3 м., Ehringshausen 5 м. 10 ф., K-do Edelsberg № 3:09—4 м. 80 ф., Merkenfritz 50 ф., Kasimirstal 80 ф., Blessenbach 1 м. 20 ф., Heppenheim a.d.W. 50 ф., Gissen 75 ф., Friedberg 1 м., Leisenwald 1 м. 20 ф., Hof-Bieber 1 м. 20 ф., Kostheim 80 ф., Budenheim b.M. 4 м. 55 ф., Ob. Wölstadt—50 ф., Dahlbruch 2 м., Nochern 2 м. 75 ф., Niederlauken 1 м. 45 ф., Bremke 1 м. 70 ф., K-doGrube Junno Nauborn 4 м. 50 ф., Darmstadt 50 ф., Hettenshausen 40 ф., Magdeburg № 1180—8 м. 80 ф., Oberlahnstein 2 м. 40 ф., Bad-Orb 3 м. 85 ф., Eschborn 50 ф., Eschweiler 80 ф., Frankfurt a.M. 2 м. 40 ф., Biebrich 2 м., Ofenbach 4 м. 08 ф., Frankfurt a.M. № 1768—1 м. 20 ф., Alpenrod 50 ф., Mainz-Kosthem 80 ф., Oberingelheim 7 м. 20 ф., Reiskirchen 1 м., Niederdorfelden 20 ф., Johannisberg a.R. 1 м. 80 ф., Nagold 90 ф., Magdeburg-Südost 2 мар.

Товаришам на робітничій команді Ober-Breitenbach. Просвітна Громада повідомляє Вас, товариші, що зошити і олівці будуть вислані по одержанню грошей.

Заряд Провс. Громади.

ОПОВІСТКИ.

Шукають своїх.

Полон. Яцук Василь, № 1162, шукає рідних—батька й матір, з Волині, володим. пов., м. Локач. Хто би їх знав, просить відгукнутись на адресу: Wetzlar, Kriegsgefangenen Lager.

Полон. Весеюк Олександр, № 10519, шукає, де знаходять ся Демед Прокопович, з Київщини, ст. Бородинка. Прошу повідомити на адресу: Wetzlar, Kriegsgefangenen Lager.

Полон. Ломіщенко Павло, № 899, шукає т. Кирила Сем. Довгополого, з Чернігівщини, бора. пов., с. Сиволож. Хто би його знав, просить повідомити на адресу: Wetzlar, Kriegsgefangenen Lager.

Полон. Молоших Яніс, № 5042, шукає своїх дядьків Івана Клемявичя і Олексю Даніловича Ковальчуків, з Волині, заславск. пов. Просить відгукнутись на адресу: Wetzlar, Kriegsgefangenen Lager.

Полон. Ятущенко Микола, № 191, шукає свого брата Олексю Ятущенка, з Подласськи, володотонш. пов., с. Бубновка. Просить повідомити по адресі: Wetzlar, Kriegsgefangenen Lager.

Полон. Сидоренко Михайло, № 1243, шукає свого брата Саву Сидоренка і шуряка Івана Трохименка, з Київщини, черкас. пов., с. Дубівка. Хто би знав їх просить відгукнутись на адресу: Wetzlar, Kriegsgefangenen Lager.

Всесвітні клясики Гете, Шідлер і Пушкін в українській перекладі.

Накладом «Всесвітньої Бібліотеки» під ред. Івана Калниовича вийшла з друку та продають ся такі твори світових клясики:

- № 1.3. Фрідріха Шідлера: Поезія, вип. I і II з передмовою проф. О. Гривця, Д. Носовича і д-ра Ім. Франка. Ц. К 1.60
№ 3.6. Александра С. Пушкіна: Драма і твори, в перекладі, з передмовою та поясненнями д-ра Івана Франка (Се остання праця-переклад нашого великого письменника). „ „ 3.—
№ 7.8. Йогана В. Гете: Герман і Доротея, поема з німецького народного життя і кінця XVIII ст. в перекладі д-ра Івана Франка (саме вийшла з друку). „ „ 1.60

Крім того незабаром появлять ся друком такі випуски:

- № 9/10. Михайла Якова: Далекі шляхи, збірка нових новел і нарисів. Ц. К 2.—
№ 11/12. Арістофаня: Хмари, грецька комедія в перекладі Тараса Франка. „ „ 2.—

Видані досі випуски дістати можна в Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок, ч. 10.

КУПУЙТЕ НОВИЙ НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВАР

(більше 6000 слів) Уложив П. Лисецький

В папці 2 мар. „ опрaві 2 „ 50 фен.

ВИСИЛАЄТЬ СЯ ТАБОВОЮ КНИГАРНЕЮ ПІСЛЯ ОДЕРЖАННЯ ГРОШЕЙ.

Wetzlar, Lagerzeitung, Ukrainischer Unterrichts-Ausschuss.

Театр.

НАРОДНИЙ ДІМ у таборі ВЕЦЛЯР. СЬОГОДНЯ, 16. грудня 1917.

Музично-Драматичним Товариством ім. М. Лисенка

— БУДЕ ВИСТАВЛЕНО: —

СТО ТИСЯЧ

Комедія на 4 дії І. Тобілевича.

Початок рівно о 6. год. вечора.